

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

6 юни 2000 година*

„Свободно движение на капитали - Пряко данъчно облагане на дивиденди от акции- Освобождение – Ограничение до дивиденди от акции в дружества, чието седалище се намира на националната територия”

По дело C-35/98

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕО (понастоящем член 234 ЕО) от страна на Hoge Raad der Nederlanden (Нидерландия) в производството, висящо пред този съд между

Staatssecretaris van Financiën

и

B.G.M. Verkooijen

относно тълкуването на Директива 88/361/ЕИО на Съвета от 24 юни 1988 г. относно прилагане на член 67 от Договора (ОВ L 178, стр. 5) и на членове 6 и 52 от Договора за ЕО (понастоящем, след изменение членове 12 ЕО и 43 ЕО),

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председател, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н L. Sevón и г-н R. Schintgen, председатели на състав, г-н P. J. G. Kapteyn, г-н C. Gulmann, г-н J.-P. Puissochet, г-н P. Jann, г-н H. Ragnemalm, г-н M. Wathelet (докладчик) и г-жа F. Macken, съдии,

генерален адвокат: г-н A. La Pergola,

секретар: г-жа D. Louterman-Hubeau, главен администратор,

като има предвид писмените становища, представени:

- за г-н Verkooijen, от г-н F.E. Dekker, данъчен съветник,
- за нидерландското правителство, от г-н J.G. Lammers, действащ правен съветник, в качеството на представител,
- за италианското правителство, от г-н G. De Bellis, avvocato dello Stato,

* Език на производството: нидерландски.

- за правителството на Обединеното кралство, от г-н J. E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, в качеството на представител, подпомаган от г-н R. Singh, barrister,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н E. Mennens, главен правен съветник, и г-жа H. Michard, член на правната служба, в качеството на представители,

предвид доклада от съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на нидерландското правителство, за което се явява г-н M. A. Fierstra, ръководител на отдела по европейско право в Министерство на външните работи, в качеството на представител, на френското правителство, за което се явява г-н S. Seam, секретар по външните работи в Дирекцията по правните въпроси на Министерство на външните работи, в качеството на представител, на италианското правителство, за което се явява г-н G. De Bellis, на правителството на Обединеното кралство, за което се явява г-н J. E. Collins, подпомаган от г-н R. Singh; и на Комисията, за която се явяват г-н E. Mennens и г-жа H. Michard, в съдебното заседание от 23 март 1999 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 24 юни 1999 г.,

предвид определението за подновяване на пренията от 17 септември 1999 г.,

след като изслуша устните заключения на г-н Verkooyen, за който се явява г-н F. E. Dekker; на нидерландското правителство, представлявано от M.A. Fierstra; на правителството на Франция, представлявано от S. Seam, на италианското правителство, за което се явява г-н G. De Bellis, на правителството на Обединеното кралство, за което се явява г-н J. E. Collins, подпомаган от г-н R. Singh, и на Комисията, за която се явяват г-н E. Mennens и г-жа H. Michard, в съдебното заседание от 30 ноември 1999 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 14 декември 1999 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 11 февруари 1998 г., постъпило в Съда на 13 февруари същата година, Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд на Нидерландия) е поставил съгласно член 177 от Договора за ЕО (понастоящем член 234 ЕО) три преюдициални въпроса относно тълкуването на Директива 88/361/ЕИО на Съвета от 24 юни 1988 г. относно прилагане на член 67 от Договора (ОВ L 178, стр. 5) и на членове 6 и 52 от Договора за ЕО (понастоящем, след изменение членове 12 ЕО и 43 ЕО).

2. Тези въпроси са повдигнати в рамките на спор между Staatssecretaris van Financiën (Държавен секретар на финансите) и г-н Verkooyen, гражданин на Нидерландия относно отказа да му се предостави ползването от освобождаване от данъка върху доходите за дивидентите от акции, получени от дружество, установено в друга държава-членка, различна от Кралство Нидерландия.

Националната правна уредба

3. Към момента на настъпване на обстоятелствата по главното производство, данъкът върху доходите в Нидерландия се регламентира от Wet op de Inkomstenbelasting 1964 (Закон от 1964 г. за данъка върху доходите, както е в сила преди 1997 г., наричан по-нататък „Законът за данъка върху доходите“).

4. В съответствие с член 24 от Закона за данъка върху доходите, доходите от имущество, включително дивиденти и други плащания, свързани с притежаването на акции, се облага с данък върху дохода. Данъкоплатецът, който попълва нидерландската си данъчна декларация, следователно е задължен да включи дивидентите като доходи от имущество, които са част от неговите облагаеми доходи.

5. Трябва да се уточни, че единствено физически лица се облагат с нидерландски данък върху доходите („inkomstenbelasting“) и настоящото дело следователно се отнася само до разпределянето на дивиденти на физически лица.

6. Когато те се разпределят от дружества, установени в Нидерландия, дивидентите подлежат на удържане при източника посредством данък върху доходите: така събиращият данък е наричан „данък върху дивидентите“. Нормите за удържането на този данък са предвидени в член 1, параграф 1 от Wet op de dividendbelasting 1965 (Закон от 1965 г. за данъка върху дивиденти, Stbl. 1965, стр. 621, наричан по-нататък „Закон за данъка върху дивидентите“), съгласно който:

„Пряк данък, наречен „данък върху дивидентите“ се налага спрямо тези, които пряко или чрез сертификати се ползват от доходи от акции или дружествени дялове, привилегироваи дялове и облигации на участие на акционерни дружества, частни дружества с ограничена отговорност, събирателни командитни дружества и други дружества, чийто капитал е разпределен изцяло или отчасти в акции и дружествени дялове, установени в Нидерландия“.

7. Данъкът върху дивидентите може да бъде окончателен данък. Такъв е случаят по-специално, когато дивиденти от акции на дружество, установено в Нидерландия, се плащат на лице, което не се облага с нидерландски данък върху доходите.

8. Обратно, когато такива дивиденти се плащат на едно лице, което се облага в Нидерландия с данък върху доходите, данъкът върху дивидентите съставлява, съгласно член 63, параграф 1 от Закона за данъка върху доходите, отчисление

(„voorheffing”) на данъка върху доходите. Съгласно член 15 от Algemene wet inzake Rijksbelastingen (Общия закон за държавните данъци), когато се определя данъка върху доходите спрямо общия размер на доходите, това отчисление се прехвърля към данъка, дължим за общия размер на доходите.

9. Член 47б от Закона за данъка върху доходите освобождава доходите от акции, в размер до определена сума, от данъка върху доходите. Това освобождаване се прилага спрямо доходи от акции, спрямо които се налага нидерландски данък върху дивидентите, които съгласно член 1, параграф 1 от Закона за данъка върху дивидентите, са равностойни на доходите от акции или дялове в дружества, установени в Нидерландия. Началното освобождаване от 500 NLG е увеличено до 1 000 NLG (с възможност да достигне до 2 000 NLG за женени лица) съгласно Закона от 6 септември 1985 г. (Stbl. 1985 г., стр. 504).

10. Както действа към момента на настъпване на обстоятелствата по главното производство, член 47б от Закона за данъка върху доходите предвижда:

„1. Освобождаването на дивиденти се прилага спрямо доходи от акции или дружествени дялове, взети предвид като доходи за целите на определянето на brutните доходи, от които е направено приспадане на данъка върху дивидентите или не е било направено такова приспадане по силата на член 4, параграф 1 от Wet op de Dividentbelasting 1965. Дивидентите се освобождават в размер до 1 000 NLG, при условие че те не надвишават размера на доходите, посочени по-горе, без свързаните с това други разноси, различни от лихви върху дългове и разходи във връзка със заеми.

...

3. Сумата от 1 000 NLG, упомената в параграфи 1 и 2 се увеличава до 2 000 NLG за всеки данъкоплатец, на който се приписват доходите на неговия съпруг, посочени в член 5, параграф 1”.

11. Ясно е от законодателната история на тази разпоредба, че освобождаването на дивиденти (и неговото ограничаване до дивиденти от акции в дружества, установени в Нидерландия) изпълнява двойна цел: първо, освобождаването е било сметено за мярка, предназначена да повдигне нивото на чистия капитал на предприятията и да стимулира интереса от страна на частни лица към нидерландските акции; второ, по-специално за малки инвеститори, освобождаването е предназначено да компенсира до известна степен двойното данъчно облагане, което би произтекло, в нидерландската данъчна система, от събирането както на корпоративен данък върху печалбите, осъществени от последните, така и на данъци върху доходите от частни акционери, наложени спрямо дивидентите, разпределяни от тези дружества.

Спорът по главното производство

12. През 1991 г. г-н Verkooyen, който живее в Нидерландия и е нает на работа там от Fina Nederland BV, дистрибутор на нефтопродукти, непряко контролирано от Petrofina NV, акционерно дружество (наричано по-нататък „Petrofina”), установено в Белгия и регистрирано на фондовата борса.

13. В рамките на спестовна схема на заетите лица (werknemersspaarplan), която е открита за всички служители на групата, г-н Verkooyen придобива акции в Petrofina. През 1991 г. се разпределя дивидент по отношение на тези акции от около 2 337 NLG (след конвертирането в нидерландски гулдени), който е предмет на удържане при източника в размер от 25 % в Белгия. В неговата нидерландска данъчна декларация за 1991 г., г-н Verkooyen включва този дивидент в неговите облагаеми доходи.

14. За целите на облагането на доходите на г-н Verkooyen, данъчният инспектор не е приложил освобождаването на дивиденти поради това, че г-н Verkooyen няма право на такова освобождаване, тъй като дивидентите, получени от него от Petrofina не са били обложени с нидерландския данък върху дивидентите. Актът, с който се информира г-н Verkooyen относно неговата отговорност за данък върху доходите и неговата вноска за общата схема за социална сигурност („volksverzekeringen”) за 1991 г. следователно сочи облагаеми доходи в размер от 166 697 NLG, включително целия дивидент, който му е платен от Petrofina.

15. Г-н Verkooyen подава жалба срещу този акт, като твърди, че първоначалната сума от 2 000 NLG (тъй като той е женен) от дивидента, получен от него, трябва да бъде освободен от данък върху доходите съгласно член 47б, параграфи 1 и 3 от Закона за данъка върху доходите.

16. Данъчният инспектор отхвърля тази жалба, при което г-н Verkooyen е предявил иск срещу това решение пред Gerechtshof te 's-Gravenhage. Този съд поддържа, че ограничението на освобождаването на дивиденти спрямо доходите от акции и дружествени дялове, от които е бил оттеглен нидерландския данък върху дивидентите, противоречи на членове 52 и 58 от Договора за ЕО (понастоящем член 48 ЕО) и на Директива 88/361. Той следователно отменя решението на данъчния инспектор и изменя акта за установяване на данъчни задължения, така че данъкът тогава се изчислява върху облагаеми доходи в размер от 164 697 NLG.

17. The Staatssecretaris van Financiën обжалва по касационен ред решението на Gerechtshof te 's-Gravenhage пред препрещания съда.

Уместните разпоредби на правото на Общността

18. Тъй като обстоятелствата в основата на спора по главното производство са преди влизането в сила на Договора за създаване на Европейския съюз, разпоредбата на Договора относно свободното движение на капитали, която е била приложима към момента на настъпване на обстоятелствата по главното

производство е член 67 от Договора за ЕО (отменен от Договора от Амстердам). Той гласеше както следва:

По време на преходния период и в степеня, която е необходима да се гарантира правилното функциониране на общия пазар, държавите-членки постепенно премахват помежду си всички ограничения спрямо движението на капитали, принадлежащи на лица, които пребивават в държавите-членки и всякаква дискриминация, която се основава на гражданството или на пребиваването на страните или на мястото, където се инвестира такъв капитал”.

19. Тази разпоредба е изпълнена от различни директиви, включително Директива 88/361, която се прилага към момента на настъпване на обстоятелствата по главното производство.

20. Член 1, параграф 1 от тази директива предвижда:

„Без да се засягат следните разпоредби, държавите-членки премахват ограниченията относно движението на капитали между лица, които живеят в държавите-членки. За да се улесни прилагането на настоящата директива, движението на капитали се категоризира в съответствие с номенклатурата в приложение I”.

21. Движенията на капитали, изброени в приложение I към Директива 88/361 обхващат:

„I. Преки инвестиции

...

2. Участие в нови или съществуващи предприятия с цел установяване или поддържане на трайни икономически връзки.

...

III. Операции с ценни книжа, с които обикновено се сключват сделки на капиталовия пазар (невключени в раздели I, IV и V)

...

A – Сделки с ценни книжа на капиталовия пазар

...

2. Придобиване от местни лица на чуждестранни ценни книжа, с които се сключват сделки на паричния пазар.

...”

22. Във въведението към приложение I, последна алинея се уточнява, че този списък на движения на капитали не е изчерпателен:

„Настоящата номенклатура не е изчерпателен списък на капиталовите движения, поради което в нея е включен раздел XIII — E. „Други движения на капитали — Разни“. По тази причина тя не трябва да се възприема като ограничение на принципа за пълно либерализиране на движенията на капитали, посочен в член 1 от Директивата”.

23. Член 6, параграф 1 от Директива 88/361 предвижда:

„Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да се съобразят с настоящата директива преди 1 юли 1990 г. Те незабавно информират Комисията за това. Те също оповестяват, най-късно до датата на влизането ѝ в сила, всяка нова мярка или изменение на разпоредбите, които регулират движенията на капитали, изброени в приложение I”.

Преюдициалните въпроси

24. При тези обстоятелства, Hoge Raad der Nederlanden спира производството в очакване на преюдициално заключение от страна на Съда на Европейските общности относно следните въпроси:

„1. Трябва ли член 1, параграф 1 от Директива 88/361/ЕИО и Заглавие I, точка 2 от приложение I към тази директива да се тълкуват в смисъл, че едно ограничение, произтичащо от разпоредба на законодателството относно данъка върху доходите на една държава-членка, която освобождава акционери, до определен размер, от отговорността на данък върху доходите спрямо дивиденди, но ограничава такова освобождаване до дивиденди, заплатени по отношение на акции в дружества, установени в тази държава-членка, е било забранено от 1 юли 1990 г. по силата на член 6, параграф 1 от тази директива?

2. Ако отговорът на първия въпрос е отрицателен, трябва ли да се тълкуват член 6 и/или член 52 от Договора за ЕО в смисъл, че ограничителна разпоредба, като тази упомената в първия въпрос е несъвместима с тези членове 6 и/или 52?

3. Различават ли се отговорите на изложените по-горе въпроси в зависимост от това дали лицето, което търси прилагането на това освобождаване е обикновен акционер или служител (на едно дъщерно дружество), който притежава въпросните акции в рамките на спестовна схема на заетите лица („werkneemersspaarplan”)?”

По първия преюдициален въпрос

25. С първия си въпрос, препращащият съд по същество иска да установи дали член 1, параграф 1 от Директива 88/361 изключва такава законодателна разпоредба на държава-членка, която подобно на разглежданата в главното производство разпоредба, поставя предоставянето на освобождаване от данък върху доходите, дължим за дивиденди, платени на физически лица, които са акционери, при условието че тези дивиденди са платени от дружества, чието седалище е в тази държава-членка.

26. Първо е необходимо да се разгледа дали фактът, че гражданин на една държава-членка, пребиваващ в тази държава-членка, който получава дивиденди от акции в дружество, чието седалище е в друга държава-членка, е обхванат от Директива 88/361, която изпълнява член 67 от Договора.

27. Независимо че Договорът не определя понятието движения на капитали, приложение I към Директива 88/361 съдържа неизчерпателен списък на операциите, които съставляват движения на капитали по смисъла на член 1 от директивата.

28. Независимо че получаването на дивиденди не е изрично упоменато в номенклатурата, приложена към Директива 88/361 като „движения на капитали”, то по необходимост предполага участие в нови или съществуващи предприятия, посочени в Заглавие I, точка 2 от тази номенклатура.

29. Освен това, доколкото в делото по главното производство, дружеството, което разпределя дивидентите, е със седалище в друга държава-членка, различна от Кралство Нидерландия и е регистрирано на фондовата борса, получаването на дивиденди от акции на това дружество от нидерландски гражданин също така може да се свърже с „придобиване от местни лица на чуждестранни ценни книжа, с които се сключват сделки на паричния пазар”, както се посочва в Заглавие III, буква А, точка 2 от номенклатурата, приложена към Директива 88/361, както твърдят както г-н Verkooyen и правителството на Обединеното кралство, така и Комисията. Такава операция следователно неразривно се свързва с движението на капитали.

30. Следователно, получаването от гражданин на една държава-членка, пребиваващ в тази държава-членка, на дивиденди от акции на дружество, чието седалище е в друга държава-членка, се обхваща от Директива 88/361.

31. Второ, необходимо е да се разгледа това дали фактът, че една държава-членка отказва да освободи своите данъкоплатци, които получават дивиденди от акции на дружество, чието седалище е в друга държава-членка, от дълженето на данък спрямо тези дивиденди, съставлява ограничение на движенията на капитали по смисъла на член 1 от Директива 88/361.

32. Трябва да се има предвид от началото, че независимо че прякото данъчно облагане попада в обхвата на техните компетенции, държавите-членки при все това

трябва да упражняват тези компетенции в съответствие с правото на Общността (Решение от 11 август 1995 г., по дело *Wielockx*, C-80/94, *Recueil*, стр. I-2493, точка 16; Решение от 16 юли 1998 г., по дело *ICI*, C-264/96, *Recueil*, стр. I-4695, точка 19; и Решение от 29 април 1999 г., по дело *Royal Bank of Scotland* C-311/97, *Recueil*, стр. I-2651, точка 19).

33. Второ, Директива 88/361, която се прилага към момента на настъпване на обстоятелствата по главното производство, допринася за пълното либерализиране на движенията на капитали и за тази цел член 1, параграф 1 от нея изисква от държавите-членки да премахнат всички ограничения спрямо такива движения. Прякото действие на тази разпоредба е призната от Съда в Решение от 23 февруари 1995 г., по съединени дела *Bordessa* и други (C-358/93 и C-416/93, *Recueil*, стр. I-361, точка 33).

34. Законодателна разпоредба като тази, разглежданата в главното производство има за последица разубеждаването на гражданите на държава-членка, които живеят в Нидерландия от това да инвестират своя капитал в дружества, чието седалище е в друга държава-членка. Също така е ясно от законодателната история на тази разпоредба, че освобождаването на дивиденди, придружено от ограничаването на това освобождаване до дивиденди от акции на дружества, чието седалище е в Нидерландия, е предназначено специално да насърчи инвестирането на частните лица в дружества, които са така установени в Нидерландия, за да се повиши техния собствен капитал.

35. Подобна разпоредба също така има ограничително действие що се отнася до дружества, установени в други държави-членки: тя съставлява пречка пред набирането на капитал в Нидерландия, тъй като дивидентите, които такива дружества плащат на нидерландски жители, получават по-неблагоприятно данъчно третиране, отколкото дивиденди, разпределени от дружество, установено в Нидерландия, така че техните акции са по-малко атрактивни за инвеститорите, пребиваващи в Нидерландия, отколкото акции в дружества, чието седалище е в тази държава-членка.

36. При тези условия, трябва да се установи, че поставянето на предоставянето на данъчно предимство, такова като освобождаването на дивиденди, във връзка с облагането на доходите на физически лица, които са акционери, при условието че дивидентите са платени от дружества, установени в границите на националната територия, съставлява ограничение спрямо движенията на капитали, забранено от член 1 от Директива 88/361.

37. Според правителствата, които са представили становища, дори ако една национална разпоредба подобна на тази във връзка с освобождаването на дивиденди се предположи, че съставлява ограничение по смисъла на Директива 88/361, по необходимост би трябвало да се вземат предвид, при тълкуването на правото на Общността, приложимо към момента на настъпване на обстоятелствата по главното производство, правната уредба на Общността, която е влязла в сила на

1 януари 1994 г., по-специално член 73г, параграф 1, буква а) от Договора за ЕО (понастоящем член 58, параграф 1, буква а) ЕО).

38. Нидерландското правителство заявява първо, че тази разпоредба предоставя на държавите-членки, като изключение от забраната на всяко ограничение на движенията на капитали между държавите-членки, предвидено в член 73б от Договора за ЕО (понастоящем член 56 ЕО), правото да прилагат съответните разпоредби на тяхното данъчно право, което установява разлика между данъкоплатците, които не са в същото положение с оглед на тяхното място на пребиваване или с оглед на мястото, където е инвестиран техният капитал. От Декларация № 7, приложена към Заключителния акт на Договора за създаване на Европейския съюз, следва, че член 73г, параграф 1, буква а) от Договора позволява на националните данъчни разпоредби, които са в сила в държавите-членки преди тя да влезе в сила да продължи да установява разлика между данъкоплатците съобразно тяхното място на пребиваване или мястото, където е инвестиран техният капитал.

39. След това, както нидерландското правителство, така и правителството на Обединеното кралство поддържат, че членове 73б - 73ж от Договора за ЕО (член 73в от Договора за ЕО е станал член 57 ЕО, член 73д от Договора за ЕО е отменен от Договора от Амстердам и членове 73е и 73ж от Договора за ЕО са станали членове 59 ЕО и 60 ЕО), които са въведени от Договора за създаване на Европейския съюз трябва да се разглеждат като отбелязващи напредък в процеса на либерализация на капитал или, най-малкото, като възпроизвеждащи законът, в неговия вид към този момент като „конституционализиращ“ или „кодифициращ“ съществуващите принципи; те не могат да бъдат стъпка назад.

40. Следователно, според същите тези правителства, възможността в съответствие с член 73г, параграф 1, буква а) от Договора за прилагането на националните данъчни разпоредби, правещи разграничение между данъкоплатците съобразно тяхното място на пребиваване или мястото, където е инвестиран техният капитал, съществува преди влизането в сила на тази разпоредба, и по-специално по силата на Директива 88/361.

41. Според същите тези правителства, законодателна разпоредба като тази, разглеждана в главното производство, която за целите на освобождаването на дивиденди, установява разграничение между данъкоплатците, които не са в еднакво положение с оглед на мястото, където е инвестиран техният капитал, не противоречи на правото на Общността.

42. В тази връзка, тъй като обстоятелствата на главното производство предшества влизането в сила на Договора за създаване на Европейския съюз, необходимо е да се разгледа съответствието на законодателна разпоредба, като разглежданата в главното производство изключително по отношение на разпоредбите на Договора за ЕО и Директива 88/361.

43. Освен това възможността, предоставена на държавите-членки от член 73г, параграф 1, буква а) от Договора за прилагането на съответните разпоредби на тяхното данъчно законодателство, което прави разграничение между данъкоплатците съобразно тяхното място на пребиваване или мястото, където е инвестиран техният капитал вече е била поддържана от Съда. Съгласно тази съдебна практика, преди влизането в сила на член 73г, параграф 1, буква а) от Договора, национални данъчни разпоредби от вида, посочени в този член, доколкото те установяват някои разграничения, основани по-специално на пребиваването на данъкоплатците, може да съответства на правото на Общността, при условие че те се прилагат спрямо положения, които не са обективно съпоставими (вж. по-специално Решение от 14 февруари 1995 г., по дело Schumacker, C-279/93, Recueil стр. I-225) или могат да се обосновават с императивни съображения от общ интерес, по-специално във връзка с единството на данъчната система (Решения от 28 януари 1992 г., по дело Bachmann, C-204/90, Recueil стр. I-249 и по дело Комисия/Белгия, C-300/90, Recueil стр. I-305).

44. Във всеки случай член 73г, параграф 3 от Договора уточнява, че националните разпоредби, посочени в член 73г, параграф 1, буква а) не трябва да съставляват средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение спрямо свободното движение на капитали и плащания, както е определено в член 73б.

45. Освен това, доводът, според който „мерките и процедурите”, упоменати в член 73г, параграф 3 от Договора не се отнасят до член 73г, параграф 1, буква а), в който се използва понятието „разпоредби”, не е уместен. Освен, че е трудно да се направи разграничение между „мерки” и „разпоредби”, термина „мерки и процедури” изобщо не се съдържа в параграф 2, независимо че член 73г, параграф 3 изрично се позовава на този параграф.

46. Следователно е необходимо да се разгледа това дали ограничението спрямо движенията на капитали, произтичащи от законодателна разпоредба като тази, която се разглежда в главното производство, може обективно да се обоснове от всякакво императивно съображение от общ интерес.

47. Правителството на Обединеното кралство твърди първо, че законодателна разпоредба като тази, разглеждана в главното производство, може обективно да се оправдае от намерението да се насърчи икономиката на страната чрез насърчаване на инвестирането от частни лица в дружества, чието седалище е в Нидерландия.

48. В тази връзка, просто е нужно да се изтъкне, че съгласно с установената съдебна практика, цели от чисто икономическо естество не могат да съставляват императивно съображение от общ интерес, което да оправдае ограничение на основна свобода, гарантирана от Договора (Решения от 28 април 1998 г., по дело Decker, C-120/95, Recueil стр. I-1831, точка 39, и по дело Kohll, C-158/96, Recueil стр. I-1931, точка 41).

49. Второ, всичките правителства, които са представили становища, поддържат, че факта на ограничаване на освобождаването на дивиденти само до тези, разпределени от дружества, чието седалище е в Нидерландия, се оправдава от нуждата да се запази единството на нидерландската данъчна система.

50. Според тях, освобождаването на дивиденти е предназначено да смекчи последиците на двойното данъчно облагане – в икономически термини – произтичащо от налагането спрямо дружеството на корпоративен данък по отношение на неговите печалби и облагането на същите печалби, разпределени под формата на дивиденти, понесено от физически лица, които са акционери, посредством данък върху доходите.

51. Освобождаването на дивиденти, твърдят те, е запазено за тези акционери, които получават дивиденти от акции в дружества, чието седалище е в Нидерландия, тъй като само последните се облагат в Нидерландия върху печалбите, които те са реализирали. Когато дружеството, което разпределя дивидентите, е установено в друга държава-членка, печалбите се облагат в тази държава-членка и като последица в Нидерландия няма двойно данъчно облагане, което трябва да се компенсира.

52. Нидерландското правителство също така твърди по време на устната фаза на производството, че данъкът, наложен спрямо печалбите на дружество от данъчните органи на държава, различна от Кралство Нидерландия, не може да се компенсира чрез предоставянето на освобождаване по отношение на дивиденти спрямо лица, които пребивават в Нидерландия, които са акционери на такива дружества, тъй като това автоматично би довело до загубата на приходи за нидерландските данъчни органи, тъй като те не биха получили никакъв данък върху печалбите на дружествата, които разпределят дивиденти.

53. Подобно, правителството на Обединеното кралство твърди, че ако нидерландските данъчни органи е трябвало да предоставят освобождаване на дивиденти от акции в едно дружество, установено извън границите на Нидерландия, такива дивиденти биха изцяло избегнали данъчно облагане в Нидерландия.

54. Нидерландското правителство прибавя, че това да се приложи освобождаването на дивиденти спрямо данъкоплатците, които са акционери в дружества, чието седалище е в други държави-членки, би подпомогнало данъкоплатците да си гарантират двойно предимство, тъй като те могат да се ползват от данъчни облекчения както в държавата-членка, в която е платен дивидента, така и в държавата-членка, откъдето той е получен, а именно Нидерландия.

55. Тези доводи не могат да се подкрепят.

56. Що се отнася до нуждата да се запази единството на нидерландската данъчна система, независимо че Съдът поддържа, че нуждата да се гарантира единството на

една данъчна система може да оправдае правна уредба, която може да ограничи основните свободи (Решения по дела *Bachmann* и Комисия/Белгия, посочени по-горе), какъвто не е настоящия случай.

57. Всъщност в дела *Bachmann* и Комисия/Белгия, посочени по-горе, съществува пряка връзка, в случая на един и същ данъкоплатец, между предоставянето на данъчно предимство и компенсирането на това предимство от данъчно задължение, осъществени в рамките на един и същи данък. В тези случаи става въпрос за връзка между приспадането на вноски и облагане на суми, дължими от осигурители съгласно полици за осигуряване за старост и животозастраховане, която е необходимо да бъде запазена, за да се гарантира единството на разглежданата данъчна система.

58. Никаква подобна пряка връзка не съществува в настоящото дело между предоставянето на акционери, пребиваващи в Нидерландия, на освобождаване от данък върху доходите по отношение на получени дивиденди и данъчно облагане на печалбите на дружества, чието седалище е в друга държава-членка. Това са два отделни данъка, налагани на различни данъкоплатци.

59. Що се отнася до доводите относно загубата на доходи за Кралство Нидерландия, който би произтекла от освобождаването на дивиденди, получени от нейните жители, които са акционери на дружества, чието седалище е в други държави-членки, просто трябва да се посочи, че намаляването на такъв данъчен приход не може да се разглежда като императивно съображение от общ интерес, на който маже да се прави позоваване, за да се оправдае една мярка, която по принцип противоречи на една основна свобода (вж. в този смисъл, във връзка с член 52 от Договора, Решението по дело *ICI*, посочено по-горе, точка 28).

60. Освен това, що се отнася до довода на правителството на Обединеното кралство, упоменат в точка 53 от настоящото решение, доходите, получени от едно физическо лице, пребиваващо в Нидерландия, от акции в дружества, чието седалище е в друга държава-членка, не избягват систематично нидерландското данъчно облагане като следствие от освобождаването на дивиденди; такъв би бил случаят единствено ако акционера, който се облага с нидерландски данък върху доходите, получени от дружество, установено в друга държава-членка, дивиденди в размер, които, след конвертиране, ако е необходимо, не надвишават освободените 1 000 или 2 000 NLG, които биха го поставили в същото положение, както ако той ги е получил от дивиденди от дружества, установени в Нидерландия.

61. Що се отнася накрая до довода, изведен от възможно данъчно предимство за данъкоплатците, които получават в Нидерландия дивиденди от дружества, чието седалище е в друга държава-членка, ясно е от установената съдебна практика, че неблагоприятното данъчно третиране, което противоречи на основна свобода, не може да се оправдае от наличието на други данъчни предимства, даже ако се предположи, че такива предимства съществуват (вж. в този смисъл, във връзка с член 52 от Договора, Решение от 28 януари 1986 г., по дело Комисия/Франция,

270/83, Recueil стр. 273, точка 21; Решение от 27 юни 1996 г., по дело Asscher, C-107/94, Recueil стр. I-3089, точка 53; и Решение от 21 септември 1999 г., по дело Saint-Gobin ZN, C-307/97, все още непубликувано в Recueil, точка 54; вж. във връзка с член 59 от Договора за ЕО (понастоящем, след изменение член 49 ЕО), Решение от 26 октомври 1999 г., по дело Eurowings Luftverkehrs, C-294/97, все още непубликувано в Recueil, точка 44.

62. Следователно на първия въпрос трябва да се отговори, че член 1, параграф 1 от Директива 88/361 изключва законодателна разпоредба на държава-членка, която подобно на разглежданата в главното производство, поставя предоставянето на освобождаване от данък върху доходите, платим за дивиденди, платени на физически лица, които са акционери, при условие че тези дивиденди са платени от дружество, чието седалище е в тази държава-членка.

По втория преюдициален въпрос

63. Предвид на отговора, даден на първия въпрос, не е необходимо да се отговаря на втория поставен въпрос.

По третия преюдициален въпрос

64. С третия си въпрос, препращащият съд иска по същество да установи как отговорът, даден на първия въпрос, може да се засегне от факта, че данъкоплатецът, който иска да се ползва от подобно данъчно освобождаване, е обикновен акционер или е служител, който притежава акции, от които са получени дивиденди в рамките на спестовна схема на заетите лица.

65. В това отношение, всичките страни, които са представили становища, поддържат, че фактът, че едно физическо лице, което иска да се ползва от данъчно предимство като освобождаването на дивиденди, е обикновен акционер или служител, който е придобил акции, за които се плащат дивиденди в рамките на спестовна схема на заетите лица („werknemersspaargplan”), не засяга отговора, даден на първите два преюдициални въпроса.

66. Всъщност национална законодателна разпоредба като разглежданата в главното производство отказва освобождаването на дивиденди от всички данъкоплатци, подлежащи на данък върху доходите в Нидерландия, по отношение на дивиденди, получени от дружество, установено в друга държава-членка, без да се прави разграничение между данъкоплатците, които са обикновени акционери и тези, които са служители, чиито акции са придобити в рамките на спестовна схема на заетите лица.

67. Тъй като отговорът на първия въпрос е, че такава разпоредба съставлява ограничение спрямо свободното движение на капитали, което противоречи на правото на Общността независимо от статута на акционера, на третия въпрос трябва да се отговори, че положението по никакъв начин не се променя от факта, че

данъкоплатецът, който иска да се ползва от такова данъчно освобождаване е обикновен акционер или служител, който притежава акции, пораждащи плащането на дивиденди в рамките на спестовна схема на заетите лица.

По съдебните разноси

68. Разходите, направени от нидерландското, френското, италианското правителство и правителството на Обединеното Кралство и от Комисията, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноси.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от Hoge Raad der Nederlanden с Определение от 11 февруари 1998 г., реши:

Член 1, параграф 1 от Директива 88/361/ЕИО на Съвета от 24 юни 1988 г. относно прилагане на член 67 от Договора изключва законодателна разпоредба на държава-членка, която подобно на разглежданата в главното производство, поставя предоставянето на освобождаване от данък върху доходите, платим за дивиденди, платени на физически лица, които са акционери, при условие че тези дивиденди са платени от дружество, чието седалище е в тази държава-членка.

Положението по никакъв начин не се променя от факта, че данъкоплатецът, който иска да се ползва от такова данъчно освобождаване е обикновен акционер или служител, който притежава акции, пораждащи плащането на дивиденди в рамките на спестовна схема на заетите лица.